Kraków The Host City: Historie - Odcinek 10 pt.: Atrakcje turystyczne Krakowa

2021-11-17

Po raz pierwszy terminu „atrakcje turystyczne” użył socjolog podróży Erik Cohen w rozprawie *Towards a Sociology of International Tourism* w 1972 roku, twierdząc, że to właśnie zwiedzanie atrakcji turystycznych jest podstawą masowej turystyki. Definicji samego pojęcia jest wiele, jednak najprościej wyjaśniając jest to wszystko, co może zainteresować turystę. Możemy zatem zadać pytanie, co mogło ciekawić turystów przyjeżdżających do Krakowa w ostatnich wiekach?

W II połowie XIX wieku ruch turystyczny w Krakowie był związany z wycieczkami o charakterze patriotycznym. W związku z pątnictwem narodowym organizowano wiele uroczystych obchodów, w których uczestniczyli licznie turyści. Na przykład zorganizowano jubileusz Józefa Ignacego Kraszewskiego w 1879 roku, 400-lecie śmierci i powtórny pogrzeb Jana Długosza w 1890 roku, 100-lecie powstania kościuszkowskiego w 1894 roku czy 100-letnią rocznicę urodzin Adama Mickiewicza, połączoną z odsłonięciem poświęconego mu pomnika na Rynku Głównym w 1898 roku. Warto wyjaśnić, że wyprawy patriotyczne łączono z pielgrzymkami do miejsc kultu religijnego, dlatego nazywano je pątnictwem narodowym. Pielgrzymowanie do Krakowa nasiliło się w latach 1870-1914 i wynikało ze społecznie uznanej roli miasta jako centrum polskości oraz ze swobody politycznej czy narodowej panującej w Galicji w okresie autonomii.

Interesujący jest fakt, że obiekty zwiedzane przez cudzoziemców w dużej mierze pokrywały się z miejscami odwiedzanymi przez krajowych przyjezdnych. Były to Wzgórze Wawelskie, Rynek Główny, ruiny murów obronnych, budynki uniwersyteckie oraz zabytkowe kościoły (w szczególności Kościół Mariacki, ŚŚ. Piotra i Pawła, dominikanów, franciszkanów czy paulinów na Skałce). Poza granicami miasta często odwiedzane były Bielany, Tyniec, Łobzów, Mogiła i Swoszowice. Tak, jak współcześnie duże zainteresowanie wzbudzało zwiedzanie Kopalni Soli w Wieliczce, szczegółową trasę podziemnej wycieczki opisał Julian Ursyn Niemcewicz w *Podróżach historycznych po ziemiach polskich od 1811 do 1828 roku* z 1859 roku.

W dwudziestoleciu międzywojennym kontynuowano obchody rocznicowe nawiązujące do tradycji z czasów zaborów. Nową atrakcją turystyczną miasta stał się budynek Bazaru Polskiego, który później był siedzibą „Ilustrowanego Kuriera Codziennego”, stąd jego późniejsza nazwa Pałac Prasy. Budynek położony na rogu ulic Wielopole i Starowiślnej powstał w 1921 roku wg projektu Tadeusza Stryjeńskiego i Franciszka Mączyńskiego. Magnesem przyciągającym turystów do Bazaru Polskiego był taras widokowy na dachu budynku, z którego można było podziwiać panoramę Krakowa.
Przed wybuchem II wojny światowej w mieście organizowano „Dni Krakowa”, których pomysłodawcą był historyk sztuki Jerzy Dobrzycki. Pierwsza edycja obchodów odbyła się w czerwcu 1936 roku i trwała kilkanaście dni, a przyciągnęła do miasta około 50 tysięcy osób. Program wydarzenia obejmował: pochód Lajkonika, obieranie króla kurkowego, puszczanie wianków na Wiśle pod Wawelem, uroczystości religijne oraz liczne przedstawienia teatralne czy koncerty muzyczne (np. występ Jana Kiepury) i wystawy artystyczne. Co interesujące, podczas tej imprezy wykonano iluminacje świetlną zabytkowych budowli w centrum miasta.

Magiczny Kraków

Niewielu turystów, około 20 tysięcy rocznie, odwiedzało Kraków w pierwszych latach po wojnie. Stopniowo jednak ta liczba wzrastała i na początku lat 60. przekroczyła milion. Wówczas turyści poza Starym Miastem chętnie odwiedzali Nową Hutę i Kombinat. Miasto wzbogaciło swoja ofertę kulturalno-rozrywkową, co przekładało się na rozwój Krakowa jako turystycznej destynacji. W latach 70. ubiegłego wieku międzynarodowa popularność miasta wzrosła z dwóch powodów: wpisania Krakowa na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO w 1978 roku oraz wyborem Karola Wojtyły na papieża w tym samym roku. Natomiast kolejnym miejscem w Krakowie, które zyskało popularność wśród obcokrajowców był Kazimierz po głośnym filmie *Lista Schindlera* ukazującym losy Żydów krakowskich w czasie II wojny światowej.

W kolejnym odcinku przeczytają Państwo o zapomnianych domach wycieczkowych w Krakowie, na który serdecznie zapraszamy!

Źródło zdjęcia: Trwające w Krakowie obchody Święta Miasta. Festyn w Parku Jordana - karczma „Rzym”, 1937 r. Fot. A. F. Światowid.

Własność MHK.

Autor: Katarzyna Janik